

OPLATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOSCIAŃSKI**

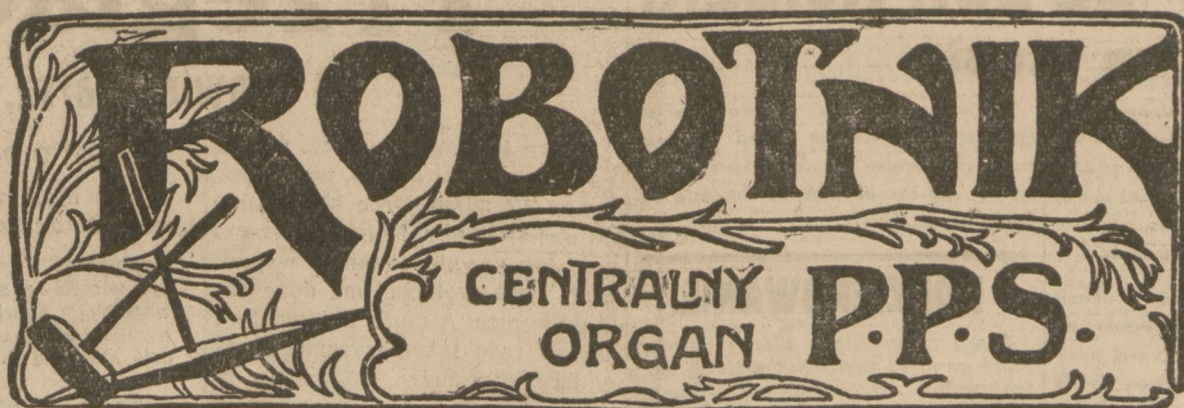
REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół do 2-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada

ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-19
ADMINISTRACJA — 5.13-80
DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 2.50, bez odnośnienia zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Oddziały: „NAPRZÓD” Kraków, ul. Św. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA” Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN” Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI” Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64
„ROBOTNIK RADOMSKI” Radom, ul. Kelles-Krauz 1. „ROBOTNIK POZNAŃSKO-POMORSKI” Poznań, ul. Śróma 24
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajnie 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Aby zdobyć 3 rekrutów

gen. Franco wysłał kanonierki, karabiny maszynowe i stu żołnierzy

Agencja Havasa donosi z Casablanca o zajściach, jakie wydarzyły się na pokładzie wielkiego statku pasażerskiego „Marchal Lyautey” w czasie, gdy zawinął on do Las Palmas. Statek, który szedł z Dakaru, wiozł na pokładzie trzech pasażerów narodowości hiszpańskiej. Władze powstańcze sprawdzając listę pasażerów, ustaliły, iż pasażerowie ci podlegają obowiązkowi służby wojskowej i podlegają obowiązującym obecnie ustawom wyjątkowym. Załoga parowca francuskiego urządziła zebranie, na którym postanowiono nie dopuścić do wyładowania tych pasażerów hiszpańskich, pomimo poleceń komendanta statku i konsula Francji le Pesteur. Wówczas statek francuski został otoczony przez kanonierki hiszpańskie, które skierowały nań karabiny maszynowe, a około 100 żołnierzy weszło na pokład. Żołnierze zmusili załogę do zgromadzenia się na rufie statku, poczyniwszy poszukiwania Hiszpanów. Następnie dowódca oddziału wojskowego polecił kapitanowi ruszyć w dal-

szą drogę. Załoga została uprzedzona, że w razie jakichkolwiek manifestacji, baterie nadbrzeżne zatopią statek. Na skutek tego incydentu Francja wydała zakaz zawijania statków do Las Palmas.

Komunikat oficjalny wojsk rządowych głosi, że na froncie środkowym odparto zostały wszystkie ataki nieprzyjaciela na odcinkach Villanueva i Dala Canada oraz na froncie Teruel koło Firas de Albaracin.

Krwawe zajścia w Jugosławii

Kościół nie cofa się przed wywołaniem wojny domowej

Komunikat oficjalny ogłoszony w Belgradzie donosi, że w miejscowości Bilejina w Banacie Drina doszło do krwawych zajść w czasie święta kościelnego i jarmarku, na którym zgromadziła się licznie ludność okoliczna. Z okazji tej skorzystal deputowany Janicz, który w otoczeniu kilku duchownych zorganizował zgromadzenie publiczne, mimo, iż władze wydały zakaz wieców i zebrania. Janicz wygłosił przemówienie pod-

burzające zarówno z punktu widzenia politycznego, jak i wyznaniowego. Po zakończeniu zebrania tłum skierował się na główną ulicę. Na wezwanie policji do rozejścia się, odpowiedziano z tłum kamieniami i strzałami rewolwery wymi. Jeden z żandarmów został niebezpiecznie ranny kamieniem. Policja i żandarmeria w obronie własnej użyły broni. Dwie osoby zostały ranne, a jedna z nich zmarła w szpitalu. Po strzałach tłum rozproszył się. Spokój w mieście został przywrócony.

Sytuacja jest jednak niezwykle napięta, zwłaszcza, że kościół

Na Dalekim Wschodzie

Barykady na lotnisku

Jakie będą następstwa krwawego incydentu w Szanghaju

We wtorek o wschodzie słońca Chińczycy wydali Japończykom ciało porucznika japońskiego, zabitego na lotnisku w Szanghaju

w walce z Chińczykami. Równocześnie przywieziono zwłoki drugiego zabitego marynarza japońskiego. Zwłoki oficera znaleziono przy samochodzie na skraju drogi, ciało zaś marynarza znaleziono w polu w odległości jednej mili od lotniska.

Oddziały chińskie okopały się w pobliżu lotniska i pobudowały barykady z worków z piaskiem. Po zajściach na lotnisku z obszaru koncesji międzynarodowej wiele osób ucieka bojąc się następstw.

JAPONIA BĘDZIE SIĘ DOMAGAŁA SATYSFAKCJI.

Dziennik „Asahi” donosi, że gabinet japoński zajmie się na specjalnym posiedzeniu raportem ministra marynarki admirała Yonai w sprawie zabójstwa marynarza japońskiego w Szanghaju.

Dziennik dodaje, że gabinet w decyzji swojej uwzględni moment, że wspomniany incydent miał związek z ruchami antyjapońskimi w Chinach.

Sztab główny marynarki wojennej czyni odpowiednie kroki, by otrzymać pełne zadość uczynienie.

LIKWIDACJA INCYDENTU?

W wyniku rozmów przeprowadzonych pomiędzy merem Szanghaju a przedstawicielami władz konsularnych i morskich japoń-

skich, zdecydowano incydent na lotnisku załatwić w drodze dyplomatycznej. Mer Szanghaju Yui oświadczył, że incydent na lotnisku spowodowany został niewątpliwie przez usiłowanie przedostania się na lotnisko dwóch oficerów japońskich, czemu ochrona wojskowa lotniska starała się zapobiec. Yui przypomniał poza tym szereg protestów, złożonych przez władze chińskie wobec aktów szpiegostwa japońskiego, szczególnie na lotnisku. Następnie mer wyraził ubolewanie z powodu zajścia.

EWAKUACJA CHIŃCZYKÓW Z JAPONII.

Prasa chińska donosi, iż ministerium spraw zagranicznych w Nankinie poleciło ambasadzie chińskiej w Tokio przeprowadzenie ewakuacji obywateli chińskich, zamieszkałych w Japonii. Chińczycy mają być zgromadzeni w kilku portach, a stamtąd nastąpi repatriacja 6-ma specjalnie wynajętymi statkami.

WALKI TRWAJĄ.

Agencja Havasa donosi z Pao-ting, że oddziały wojsk chińskich odparły wczoraj oddział japoński, który w sile tysiąca żołnierzy, — wspomagany przez artylerię zaatakował wojsko chińskie w okolicach Nankingu w północnym Czaharze. Eskadry samolotów japońskich ostrzeliwały linię kolejową Pekin — Suiyuan.

Bombardowanie Londynu

Obrona przeciwlotnicza stolicy Anglii pokonała tylko połowę eskadr nieprzyjacielskich

W czasie ćwiczeń obrony przeciwlotniczej w Londynie, jak donosi komunikat władz wojskowych „nieprzyjacieli” dokonał 30 raidów na Londyn, bombardując z wysokości 3 i pół tys. metrów domyki Tilbury oraz składy ropy Th-

mes Haven. Obydwa te obiekty zostały teoretycznie zniszczone. Warunki atmosferyczne były znakomite z punktu widzenia obrony przeciwlotniczej, tak, że połowa „napastników” musiała zawrócić nie mogąc dotrzeć do celu.

Bakcyle gen. Franco rozpętały się w bładze

Przed kilku dniami cała prasa europejska rozpisywała się o „sensacji”, puszczanej w świat przez faszystów hiszpańskich.

Oto faszyci ci mieli przytłapać dwóch szpiegów francuskich, Bouguenneca i Chabras, którzy za czyjeś grube pieniądze mieli zarazić armię faszystowską bakcylami jakiejś choroby. Francuzów postawiono przed sądem, skazano na śmierć i rozstrzelano.

Prasa faszystowska wszystkich krajów aż zawyla z radości: patrzcie, jakimi środkami walczy Rząd hiszpański, patrzcie, to przecież robota Moskwy!

Ludzie myślący i uczciwi odrzu orzekli, że się ma tu do czynie-

nia z jakimś ordynarnym kłamstwem. Podejrzane było już to samo, że rzekomi szpiegowie mieli za pieniądze zarazić siebie i przynieść zarazę na innych.

Uplłynęło zaledwie kilka dni i bomba pękła. Dowiedziano się, że dwaj Francuzi wcale nie zostali skazani na śmierć, że wcale nie stawali przed sądem w Pampelunie, że są żywi i cali. Nadmiar wszystkiego: przyjechali właśnie do Francji, a ojciec Bouguenneca, który jest szefem artylerii w wojsku kolonialnym, wytoczył proces oszczercom syna.

Dowiemy się wkrótce prawdy o bakcylach gen. Franco.

Znowu wielki strajk w Ameryce

W przemyśle jedwabniczym Ameryki wybuchł strajk, obejmujący 60.000 robotników, zatrudnionych w fabrykach w New England, New York, Pensylwanii i New Jersey. Strajkiem kieruje komitet

organizacji przemysłowej, który wysunął żądania zawarcia umowy zbiorowej i polepszenia warunków pracy i płac. Strajk się rozszerza.

Tego jeszcze nie było

Strajk okupacyjny krupierów w kasynie

W Nicei wybuchł strajk krupierów w kasynie de la Jetea na skutek zamiaru skasowania przez dyrekcję kasyna kilku stołów gry i zwolnienia 15-tu krupierów. Straj-

kujący wobec nieuwzględnienia ich żądań postanowili rozpocząć strajk połączony z okupacją kasyna.

Morze pochłonięło 200 ludzi

Donoszą z Caracas (Meksyk), że w zatoce Maracaibo zatonał statek motorowy „Anna Cecylia”, na pokładzie statku znajdowało się 200 pasażerów. Bezpośrednio po rozbiciu się statku, na miejsce

katastrofy wypłynęły liczne statki i szalupy ratownicze, które jednak zdołały uratować bardzo niewielu pasażerów. Nadzieje na uratowanie reszty są minimalne.

Uczczenie bohaterów

którzy z obyli nie dążyli „linę Hindenburga”
We Francji w miejscowości Bellicourt w Departamencie Aisne, odbyła się wczoraj uroczystość odsłonięcia pomnika dla uczczenia bohaterstwa żołnierzy 2-go kor-

Kometa minęła ziemię

ale krąży ciągle w pobliżu i każdy może to zjawisko zaobserwować

Obserwatorium Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie komunikuje, że obecnie można zaobserwować komety Finslera ze szczególną łatwością, dzięki temu, że znajduje się na niebie w powszechnie znanym gwiazdozbiornie Wielkiej Niedźwiedzicy, w pobliżu jasných gwiazd. We wtorek znajdowała się pomiędzy drugą, a trzecią (licząc od przodu) gwiazdą dyszla m. wozu, nad dyszlem zaś dziś we środę 11 b. m. już pod dyszlem, w pobliżu środkowej jego gwiazdy (Mizara z Alkorem). We czwartek kometa przejdzie do gwiazdozbiornu Psów Gończych.

Kometa dobrze jest widzialna gołym okiem, ale na ciemnym tle nieba na wsi, w miastach zaś obserwować ją można przez lornetkę, przy czym przedstawia się w postaci owalnej, ku środkowi zgęszczonej mgławicy bez wyraźnego warkocza. Spośród komet widzialnych gołym okiem obecna kometa należy do słabszych, może jednak jeszcze pojaśnić, gdyż najbliższej Słońca w przestrzeni znajduje się dopiero 15-go b. m.

Japonia kpi sobie z mocarstw

Władze japońskie zażądały ustanowienia cenzury w urzędach pocztowych i telegraficznych, znajdujących się na terenie koncesji brytyjskiej i francuskiej (!) Korpus konsularny odrzucił to żądanie,

uznając je jako zamach na prawa koncesyj zagranicznych. Memorandum japońskie w tej sprawie przekazane będzie odpowiednim ambasadom.

Ameryka zarabia miliony dostarczając broni i Chinom i Japonii

W miesiącu lipcu Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wydał zezwolenie na wywóz materiałów wojennych wartości 1.700.000 dolarów. Do Chin wy-

wieziono za 309.500 dolarów przez ważne samolotów, do Japonii za 203.758 dolarów. Sowiety zakupiły broni za 54.000 dolarów.

Akcja przeciwko utworzeniu państwa żydowskiego w Palestynie

„Daily Herald” przynosi sensacyjną wiadomość o zakulisowych wpływach zmierzających do obalenia brytyjskiego planu podziału Palestyny. Wpływowe czynniki w Londynie, Genewie, Jerozolimie i Bagdadzie, prowadzą łączną akcję, aby zmusić rząd brytyjski do porzucenia idei utworzenia odrębnego państwa arabskiego i żydowskiego. Akcja ta skierowana ma być przede wszystkim przeciwko samemu ministrowi kolonii Ormsby - Gore. Mimo zapewnień

otrzymanych w swoim czasie przez min. Edena ze strony ministra spraw zagr. Iraku, rząd iracki ponownie zagroził miał wyklęciem muzułmanów, którzyby popierali plan podziału. Dziennik twierdzi, że pewne sfery brytyjskiego ministerium kolonii i Foreign Office oraz administracja brytyjska w Jerozolimie przeciwnie są podziałowi zwłaszcza urzędniczą administracji brytyjskiej w Palestynie mają być czynni w Iraku i Palestynie.

„Modlcie się za Dembińskiego“

„POLITYKA“, organ t. zw. młodych konserwatystów, zamieściła w zeszycie ostatnim (na dzień 15 sierpnia) artykuł — bardzo sentymentalny — poświęcony HENRYKOWI DEMBIŃSKIEMU.

Tytuł artykułu, zresztą bardzo przyjaznego OSOBISCIE Dembińskiemu, brzmi:

„MÓDLICIE SIĘ ZA DEMBIŃSKIEGO“

To bardzo ładnie, że panowie „młodzi konserwatysty“ pragną się modlić za NASZEGO TOWARZYSZĄ Henryka Dembińskiego. Pozostają wszakże TRZY FAKTY, niezależne poniekąd od modlitwy:

1) Henryk Dembiński pozostaje w więzieniu OD SZEREGU TYGODNI; o co chodzi? nikt koniecznie końców nie wie;

2) Henryk Dembiński jest, jak donieśliśmy wczoraj, chory i ZOSTAŁ PRZENIESIONY DO SZPITALA WIĘZIENNEGO;

3) Henryk Dembiński jest znanym literatem i pisarzem; mimo to MILCZA „UROCZYŚCIE“ stowarzyszenia literatów i pisarzy, chociaż używałoby je, by zechciały zabrać głos.

No cóż? trudno będzie ZAOPINIĘC o tym milczeniu... MODLITWY tym razem nie wystarczą.

S. K.

JAKPOŃSKI PUDER BIXLY BEZ Z PUSZKIEM... J. STACH WARSZAWA

Wiadomość radosna o „Zakonie Rycerskim“

Otrzymał pismo następujące:

Przystąpiliśmy do organizacji Związku „Zakon Rycerski“ w Polsce. Zanim ogłosimy naszą deklarację ideową, postanowiliśmy niektórym czasopismom udzielić wiadomości wcześniejszych o naszych pracach przygotowawczych.

Na posiedzeniu Komitetu Organizacyjnego zapadła uchwała, zezwalająca na udzielenie tych wiadomości W. P.

Dlatego też przy niniejszym zakładamy krótką wzmiankę o powstaniu Zakonu Rycerskiego w Polsce.

Wobec powyższego Prezydium Komitetu Organizacyjnego uprzejmie prosi W. P. o umieszczenie omawianej wzmianki.

Prezydium Kom. Org. ZZR.

Przewodniczący — Bicz Józef. Sekretarz — Stan. Dąbrowca. Ref. pras. prop. — J. Garbala, Dziennikarz.

POWSTANIE ZAKONU RYCERSKIEGO W POLSCE.

Ostatnie miesiące przeszły pod znakiem usilnej pracy nad stworzeniem nowej organizacji — społeczno-gospodarczej.

Mamy na myśli założony niedawno związek, który został zgłoszony do rejestru pod nazwą „Zakon Rycerski“.

Zakon Rycerski między innymi ma na celu: organizację i obronę życia narodowego, podniesienie tężyzny duchowej i fizycznej swych członków, oraz stwarzanie batalionów pracy, opartych na systemie spółdzielczości integralnej, dążącej do zmobilizowania rzemieślników, chałupników każdej branży, drobnego przemysłu i handlu w pierwszym rzędzie organizacyjnym oraz świata pracy w radykalnej jego obronie i wprężeniu go do akcji odparcia ekspansji kapitałów obcych i pasywności kapitalistycznych, utrudniających rozwój potęgę Państwa, przez zorganizowanie od podstaw polskich warsztatów produkcyjnych, dalej hurtowni, sklepów spółdzielczych, domów towarowych i t. p.

Zakon więc Rycerski przyczyni się do usunięcia bezrobocia i do zapewnienia egzystencji szerokim warstwom społecznym.

Organizatorami są: pp. J. Bicz, H. Chmielewski, J. B. Szulc, A. Zawisza, Z. Bilnik, F. Kujawa, B. Krzywicki, W. Zacek i inne osoby w ogólnej liczbie 44.

Sekretariat Z. R. mieści się w Warszawie przy ul. Ryskiej Nr. 1-2. Tel. 2.72-80 i 9.59.34.

Bardzo to radosna wiadomość. Będziemy więc mieli odtąd „Zakon Rycerski“, który zajmie się „spółdzielczością integralną“, pasywnymi kapitalistycznymi, batalionami pracy, tężyzną fizyczną i duchową własnych członków oraz wieloma innymi jeszcze rzeczami.

Ojczyzna — doświadczona — wytrzyma i ten jeszcze nieoczekiwany cios.

AR.

! Franco już pali książki na stosie

Franco'wi wydaje się, że jeżeli będzie naśladował Hitlera, to cała Hiszpania bez walki upadnie mu do rąk. Więc założył już partię „totalną“, zapowiedział ustrój faszystowski, wojskowo-korporacyjny. A wreszcie — spalił na stosie książki.

Tak oto „narodowy“ Franco z całym cynizmem demonstruje przed światem swoje „kulturalne“ i „chrześcijańskie“ oblicze. Ale czy aby nie za wcześnie zabawia się w Hitlera?

PODZIĘKOWANIE

Tym wszystkim, którzy oddali część pamięci zmarłemu motorowemu tramwajów Władysławowi Winnickiemu i przyczynili się do zorganizowania pogrzebu szczególnie zarządowi Związku Oddział VI (tramwaje i autobusy), orkiestrze i chórowi — składamy na tym miejscu szczerze robotnicze podziękowanie.

ZONA I RODZINA

Dziecko porwane przez... własnych rodziców

Niedawno depeche doniosły z Chicago, że porwano tam dwuletniego chłopca Donalda Horsta, którego jednak policja po kilku godzinach odnalazła.

Otóż policja miała tu niewiele do roboty, ponieważ ci, co uprowadzili dziecko, sami się zgłosili do policji i przedstawili się, jako — rodzice chłopca: Jan Régan i jego żona Lidia.

Sprawozdano panią Horst, której porwano chłopca i wtedy sprawa się wyjaśniła.

Gdy Donald przyszedł na świat, Réganowie nie byli jeszcze małżeństwem. Pani Lidia chciała ukryć swój „błąd“ i

poszukiwała kogoś, który adoptowałby dziecko.

Pani Horst była bezdzietna, a tęskniła za małżeństwem. Zdecydowała przyjąć Donalda. Ale urządziła się tak: mężowi powiedziała, że spodziewa się dziecka i wyjechała do rodziców. Początkowo Horst wierzył, że został ojcem i wszystko poszło szczęśliwie.

Aż oto prawdziwa matka postanowiła odebrać swe dziecko, a pani Horst nie chce go zwrócić, przywiązała się bowiem do chłopca, a poza tym adoptowała go.

Ciekawe, jak rozstrzygnie sąd tę sprawę. Najlepiej byłoby zastosować sąd Salomona, gdyby to było — możliwe.

Zmarł Maurette,

b. wicedyrektor Międzyn. Biura Pracy

Międzyn. Biuro Pracy poniosło ciężką stratę w osobie b. wicedyrektora Franciszka Maurette'a, który zmarł w klinice genueńskiej w wieku 58 lat.

Maurette'a powołał do Genewy w r. 1924 Albert Thomas i powierzył mu badanie organizacji międzynarodowych pracy. Maurette w ciągu lat 10 dokonał na tym polu ogromnej pracy, wydawnictwa jego z dziedziny socjologicznej i gospodarczej zjednały mu rozgłos w świecie.

Po śmierci Thomasa mianowano Maurette'a wicedyrektorem Biura.

W kwietniu r. b. Maurette opuścił Genewę i przeniósł się do Paryża, gdzie kierował tamtejszym oddziałem Międzyn. Biura Pracy.

MAJSTRANZA SZKOŁA SAMOCHODOWA PRYLINSKI WARSZAWA JEROZOLIMSKA 27

Pod rządami Stalina

Agencja Havasa donosi z Moskwy, że Rada Komisarzy Ludowych odwołała z zajmowanego stanowiska zastępcę komisarza handlu wewnętrznego Chronina.

Lwy zapłaciły życie za wolność

W cyrku wędrownym, który zatrzymał się w miejscowości Doumont pod Paryżem uciekły w sobotę wieczorem dwa lwy, chroniące się w okolicznych lasach. Władze bezpieczeństwa zarządziły przeprowadzenie oblawy, w czasie której oba lwy zostały zabite.

Huragan w Małopolsce

Nad Horodenką i częścią powiatu horodeńskiego przeszedł wczoraj huragan o niebywałej sile połączonej z gradem wielkości włoskiego orzecha. Huragan powybił szczyby w mieszkaniach w Horodence, pozrywał wiele dachów i wyrządził wielkie szkody w sadach owocowych.

Powrót króla Karola

Król Karol powrócił wczoraj wieczorem do Bukaresztu po podróży, którą odbywał incognito do Francji, Anglii, Belgii, Szwajcarii i Jugosławii.

Na dworcu witali króla członkowie rządu, przedstawiciele władz wojskowych i tłumy ludności.

Ostatnie jego badania dotyczyły spraw emigracji do Ameryki Południowej, dokąd specjalnie się udał i zwiedził Argentynę, Brazylię i Urugwaj. Przygotował całkowi-ty materiał na konferencję, wyznaczoną na jesieni r. b.

Zjazd delegatów Zw. Strzeleckiego

W Warszawie odbył się walny zjazd delegatów związku strzeleckiego.

Na zjeździe marszałek Śmigły-Rydz wygłosił następujące przemówienie:

„Zaują, że nie mogę dłużej być obecny na waszych obradach. Muszę wrócić do swoich zajęć. Przed odejściem chcę wypowiedzieć kilka zdań. Mój stosunek do związku strzeleckiego jest wam znany. Wicie, jaką wagę przywiązuję do strzeleckiej pracy jako człowieka pracującego od dłuższego czasu w wojsku, chcę wam zwrócić uwagę na jedną sprawę, która i wam, oświecone albo służący w wojsku, albo pracujący w strzelcu, oświecili się z zagadnieniami wojskowymi, na pewno jest znana.

Jeśli się porówna najlepszy pułk armii jakiegokolwiek, nawet najlepszej, z pułkiem najgorszym, to widzi się ze zdumieniem dużą różnicę, duży dystans między jednym a drugim. Jaka jest przyczyna tej różnicy? Przyczyna tkwi w jakości pracy ludzkiej. W warunkach podobnych ludzie osiągają różne wyniki, zależne od włożonej w pracę duszy, włożonego wysiłku umysłowego i energii fizycznej.

I oto mamy dwa bardzo różniące się między sobą pułki. Widzimy więc, że skala możliwości i wysiłku ludzkiego jest bardzo szeroka i jał: wiele może człowiek osiągnąć i to nie z pomocą jakichś nadprzyrodzonych sił, ale przyłożywszy się odpowiednio do pracy.

Życzę wam z całego serca, abyście w waszej pracy, która ma tak cenną tradycję i tylu ludzi skupia, tę skalę zwiększyli — a zwyżili nie ku dołowi, lecz ku górze“ (PAT.).

Zjazd rodzin panujących i arystokracji Europy na ślubie Czartoryskiego

Ślub Augusta Czartoryskiego z księżniczką Dolores de Bourbon de Orleans, która jest siostrzenicą b. króla Alfonsa, będzie okazją do zjazdu przedstawicieli rodzin panujących i arystokracji. Świadkami na ślubie będą: syn pretendenta do tronu Francji hr. Paryża i infant Alfonso de Bourbon i Bourbon. Na ślub przybędą również m. in. obok b. króla

Przegląd prasy

O mowie marsz. Śmigłego-Rydz

Mowa krakowska marsz. Śmigłego-Rydz była krótka, trwała podobno 12 minut. Ale komentarze do niej są długie. Długie i sprzeczne. Jak zwykle w takich wypadkach, „interpretacja“ ma duże pole do popisu. A może w intencjach mówcy było także wysunięcie zagadki politycznej?

„OSTATECZNIE USTALONA“

„Express Poranny“ nie ma żadnych wątpliwości

„Droga wytknięta przez Marszałka Śmigłego-Rydz latem r. z. i w deklaracji lutowej plk. Adama Koca, jest już ostatecznie ustalona. Wszystkie siły społeczne mają do wyboru: albo kroczyć po niej pod przewodem Wodza Naczelnego ku wielkiej Polsce, albo też błąkać się po manowcach sobiepaństwa i oczadziatego doktrynerstwa“.

Mamy więc albo „kroczyć“, albo „błąkać się“. „Express“ napewno będzie „kroczył“.

„CZAS“ ODZYŁ

Nie ma też wątpliwości stary „Czas“:

„cała jego (Śmigłego-Rydz) mowa jest znacznie mocniejszym i bardziej zdecydowanym, niż przypuszczano, poparciem O. Z. N. i jego szefa plk. Koca“.

Dla „Czasu“ hasło konsolidacji znaczy konsolidację prawicy:

„...pomimo błędów powolności, niedostatecznego rozmachu konsolidacji elementów prawicowych i nacjonalistycznych dokoła Koca nie wątpliwie robi postępy“.

Nadzieje i niecierpliwość „Czasu“:

„Po ubiegłej niedzieli Polska (!?) zaczyna patrzeć z rosnącą nadzieją na Marsz. Śmigłego i na plk. Koca, oczekując, że przerwą atmosferę marazmu i ospałości, drobnymi intryg i wielkiego chaosu, szarogosiowania małych ludzi, panowania biurokracji, rządzącej wobec braku aktywnych sił politycznych. Jesteśmy przekonani, że te nadzieje nie będą zawiedzione. Dodajmy: obyśmy jednak nie byli narażeni na zbyt długą cierpliwość“.

CHODZI O OBIEKTYWIZM

Innego nieco znania jest lewitański „Kurier Polski“:

„Sądymy, że akcent położony być winien na apelu do odrzucenia wszelkiego fałszu w życiu społecznym, na apelu oparcia się na prawdę. Oznacza to wezwanie do bezinteresowności politycznej, przekreślenie tak częstej, niestety, wszędzie „zasady“ politycznej, że inaczey się ocenia dany czyn, zależnie od tego, kto go dokonał.“

„Marszałek Śmigły-Rydz palcem niejako pokazał, gdzie tkwi największa przeszkoda na drodze do konsolidacji narodowej i zarazem wskazał najpewniejszą metodę jej osiągnięcia: odrzucenie sui generis „personalizmu“, a oparcie się na obiektywizm“.

„IKACOWI“ NA POLSCE ZALEŻY

I „Kurierek“ krakowski p. Maria na Dąbrowskiego jest zadowolony z mowy:

„Rozstrzygnięcie proste, to konsolidacja wszystkich, którym na Polsce zależy — opuszczenie wszystkich zatechłych podwrotek bez względu na ich nazwy, czy położenie — odrzucenie wszelkiego fałszu i podniesienie przybliży przez ludzi, którym geografia polityczna Polski wyznacza najrozmaitsze, od siebie odległe miejsca“.

Tak, „Ikac“ również będzie „kroczył“ za marszałkiem i plk. Kocem. „Zatechle podwórka“ znikną wtedy w Polsce.

GROMADNY INSTYTUT

Ogólnikowo komentuje też mowę „Polska Zbrojna“:

„Z dawnych przedwojennych czasów pozostało w lamusie wspomnienie hasła jedności narodowej, wykwitłe na tle powstańszych białoczerwonych sporów. Hasło to, w którym tkwi gromadny instykt na szęj racji stanu, musi być przywrócone do swych praw. To proste bowiem wskazanie, przebijające w jego Naczelnego Wodza, — w jednolitym sile — jest już wymogiem koniecznym w naszych warunkach, gdzie sąsiedzi odmiennymi, drogami — bo per fas et nefas — tę jednolitość siły budują“.

KOREKTY! SZYBKO KOREKTY!

Endecy z „Wieczoru Warszawskiego“ palą się do akcesu do O. Z. N. i proszą o „korektę konstrukcyjną“:

„Może to jest źle, może to wynika z jakiegoś tragicznego (!) nieporozumienia, ale faktem jest nieulegającym żadnej wątpliwości, że

większość narodowo myślących Polaków uważa akcję plk. Koca za wyraz dążeń jednego tylko obozu, za spuściznę BB...“

Skoro zaś opinia uważa O. Z. N. za jedną ze stron walczących, brak poprostu zasadniczego warunku konstrukcyjnego dla dokonania zjednoczenia.

„Na korektę błędu konstrukcyjnego w akcji zjednoczenia czeka dzisiaj cała Polska (!?)“

POPROSTU POLSKI FASZYZM

„A. B. C.“ ma żal do plk. Koca, że on nie ma „wyróżnionego programu społecznego“ i dla tego „uchoodzi w opinii mas za obrońcę istniejącego ustroju, za pravicowca“.

„A. B. C.“ twierdzi o sobie, że nie jest ani taki ani owaki, tylko „poprostu polski“. To samo mówił plk. Kowalewski, zachwalając O. Z. N. jako „polonizm“!

ZASTRZEŻENIA

„Polonia“ katowicka przyznaje, że ostatnia mowa mniej się jej podobna, niż zeszlatoroczna i czyni szereg zastrzeżeń.

Nawiązując do żądania ładu i porządku w Polsce, pismo to słusznie zaznacza:

„Otóż porządek i bezpieczeństwo są to określenia, którymi operuje przede wszystkim policja. Są to niewątpliwie warunki niezbędne lepszego rozwoju Polski, ale nie jedynymi i nie osiagają się ich samą tylko ręką „żelazną, twardą, bezwzględna“.

A następnie: „Mówił marszałek o tym, co należy utrzymać, a prawie nie wspomniał o tym, co należy zmienić“.

Wreszcie: „...O zmianie kierunku w polityce wewnętrznej nie ma mowy“.

Pokwitowania

Na R. T. P. D.

Br. Kulmanowa, Stanisławów zł. 10.—

Na wezwanie Centr. Kom. Zw. Zaw. z dnia 14.VIII.36 r.

Br. Kulmanowa, Stanisławów zł. 10.—

Na ofiary pogromu w Brześciu n/B w myśl wezwania ob. S. Sempolowskiej.

Zebrane na Walnym Zgromadzeniu Stow. Aplikantów sądowych i adwokackich w Warszawie zł. 52.50.

Saliniarze uzyskali jednorazowy drożyzniany dodatek w wysokości 18 dniówkowego zarobku

Wczoraj odbyły się całodzienne układy delegatów Centralnego Związku Górników z Dyrekcją Monopoli Solnego. Delegacji górników przewodniczył tow. Stańczyk. Konferencji wspólnej przewodniczył Dyrektor Monopoli Solnego inż. Mickiewicz.

Saliniarze zażądali 13 proc. podwyżki plac. Żądanie podwyżki motywowali przedstawiciele górników poszczególnych salin poważnym wzrostem drożyzny, szczególnie artykułów żywnościowych. Dyrekcja Monopoli Solnego nie zgodziła się, ze względów zasadniczych, na podwyżkę plac.

Po długiej i dość gorącej a nawet burzliwej dyskusji zgodziła się dyrekcja na wypłacenie robotnikom państwowych salin jednorazowego bezwrotnego dodatku drożyznianego w wysokości zarobku za 18 dniówek.

Dodatek będzie wypłacony w dwóch ratach — w końcu sierpnia i pierwszym listopada.

Wreszcie załatwiono na konferencji cały szereg spraw drobniejszych o charakterze lokalnym. Delegacja poruszyła także niesłuszne i krzywdzące potrącanie specjalnego podatku emerytom salin od skromnych prowizyj.

Dyrekcja przyrzekała jeszcze raz sprawę specjalnego podatku od prowizyj rozpatrzyć.

Tylko język polski obowiązuje na Śląsku

Konsulat niemiecki w Katowicach zwrócił się bezpośrednio po wygaśnięciu Konwencji Genewskiej do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego z prośbą o zwolnienie władz niemieckich od obowiązku używania języka polskiego we wnioskach i pismach, składanych za pośrednictwem konsultatu niemieckiego do polskich władz administracyjnych.

Obecnie Min. Spraw Wewn. w porozumieniu z Min. Spraw Zagr. ogłosiło w tej sprawie wyjaśnienie, oparte na przepisach układu polsko-niemieckiego z r. 1924 o obrocie prawnym. Według orzeczenia niemieckiego, podania osób prywatnych, kierowane bezpośrednio do władz polskich, muszą być pisane po polsku. Redagowanie podań w języku niemieckim, chociażby dołączone do nich były tłumaczenia w języku polskim, jest niedopuszczalne.

Dalej ministerium wyjaśnia, że nawet pisma konsulatów niemieckich w Polsce, skierowane do władz polskich, muszą być redagowane wyłącznie po polsku. Niemieckie władze krajowe mogą zwracać się do władz polskich, posługując się językiem niemieckim, jednak załączone do pism dokumenty publiczne muszą być tłumaczone na język polski.

Powyższe wyjaśnienie jest bardzo ważne, gdyż zapobiega na przyszłość niepotrzebnym nieporozumieniom i zadrażnieniom, mogącym bardzo łatwo powstać na tym tle.

„Dalej ministerium wyjaśnia, że nawet pisma konsulatów niemieckich w Polsce, skierowane do władz polskich, muszą być redagowane wyłącznie po polsku. Niemieckie władze krajowe mogą zwracać się do władz polskich, posługując się językiem niemieckim, jednak załączone do pism dokumenty publiczne muszą być tłumaczone na język polski.“

Powyższe wyjaśnienie jest bardzo ważne, gdyż zapobiega na przyszłość niepotrzebnym nieporozumieniom i zadrażnieniom, mogącym bardzo łatwo powstać na tym tle.

Czytajcie prasę socjalistyczną

Polityka zagraniczna Polski

Bądźmy dokładni i bądźmy szczerzy

Nasza „ulica Wierzbowa” (siedziba Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej) jest tak czuła na punkcie krytyki, że często aż... czuła się. Dlatego postaram się być bardzo wziętym i postaram się napisać bardzo krótko.

Mielśmy, jako Polska, odegrać rolę „pionu” pośrednika między „Trzecią” Rzeszą a Związkiem Republiki Sowieckich. Pion jest dopóty pionem, dopóki stoi pionowo. Gdy przechylił się — dzięki konsekwentnym staraniom p. Józefa Becka — w stronę naszej granicy zachodniej, przestał być, oczywiście, pionem. P. prezes B. G. K. gen. Roman Górecki uczynił ostatnio w Berlinie wszystko, co mógł, byle pion przechylił jeszcze bardziej ku Berlinowi. RÓWNOLEGLE i prasa polska i Polacy — obywatele „Trzeciej” Rzeszy krzyczą jednym głosem: **GWALTU!**

Czy przesadzają? **Wcale nie przesadzają.** Bo taka jest dynamika, bo taki jest obecny „kierunek szturmu” hitlerizmu, bo takie są obecne planowe i konsekwentne „akcje kolejne” ruchu hitlerowskiego.

Czy to była tajemnica? **To nie była żadna tajemnica.** Wszyscy o tym wiedzieli od lat i w całej Europie, i w Polsce. Tylko „ulica Wierzbowa” nie wiedziała. Nie świadczy to najlepiej o jej przenikliwości i o jej orientacji.

Bawił w Polsce król Karol Rumuński. Było wspaniale w

sensie przyjęć i uroczystości. Zaraz później nastąpiła w Rumunii „zmiana orientacji” w kierunku akurat wręcz odwrotnym. I znowu wszyscy rozsądni ludzie w Europie wiedzieli z góry, że tak będzie. Nasza „ulica Wierzbowa”, rzecz jasna, nie wiedziała. Wiadomo przecież dość powszechnie, że Rumunia zmienia (od bardzo wielu lat) swoje orientacje... z poniedziałku na wtorek.

Mniejsza o... szczegóły. Jednak my — szarzy obywatele Rzeczypospolitej („szarzy”, ale **RÓWNOPRAWNI** w sensie od-

powiedzialności za Państwo) chcielibyśmy, by „ulica Wierzbowa” **umiała przewidywać.**
M. NIEDZIAŁKOWSKI

Duchowieństwo baskijskie apeluje do „Rzymu papieży”

Otrzymał tekst listu - petycji duchowieństwa baskijskiego do Watykanu, bezpośrednio do papieża. Drukujemy ten list tragiczny w pełnym tekście, bez pominięcia ani jednego słowa. Bo przypomina on nam takie same, prawie zupełnie podobne listy, wysyłane swego czasu przez duchowieństwo polskie do „Rzymu papieży” w r. 1861, i w r. 1863, i po r. 1863. I dziś nie do Rzymu Mussoliniego, tylko do „Rzymu papieży” odwołują się „szarzy” księża baskijski, — tak samo, dostojnie tak samo, jak odwoływali się kiedyś „szarzy” kapelani oddziałów „powstania styczniowego”, ogłaszani przez Murawiewa „Wiesziatela”, jako buntownicy.

wrogowie prawa i porządku publicznego.

Podpisano ten list kilkudziesięciu księży z wikariuszem generalnym diecezji Ramonem Galbarriat una czele.

Niechże dokument, ogłoszony we wszystkich „wielkich” językach świata, dojdzie też do wiadomości polskiej opinii publicznej.

REDAKCJA.

Najświętszy Ojcze!
Duchowieństwo baskijskie Diecezji Vittoria, wierne Rządowi swemu, reprezentowane przez niżej podpisanych, z których wielu było naocznych świadkami faktów, poinformowanymi z absolutną pewnością o wszystkim, kłęcząc u Stóp Waszej świętobliwości ośmiela się z najgłębszą pokorą stwierdzić, co następuje:

Ze, od chwili, gdy Rząd baskijski sprawuje swoją władzę (7 października 1936 rok) Duchowieństwo w Diecezji Vittoria nie tylko cieszy się pełnym poszanowaniem swoich praw i możliwością swobodnego wykonywania swych funkcji i obowiązków kościelnych, lecz korzysta z całkowitej pomocy Rządu, dowodem czego jest utworzenie Seminarium („Conciliar”), zwolnienie Duchowieństwa od obowiązków wojskowych i obrona religii katolickiej we wszystkich przejawach życia kościelnego, aczkolwiek, mimo czujności Rządu, już po 7 października, popełniono kilka zamachów na księży, oraz sprofanowano kilka kościołów;

Ze, 31 marca roku bieżącego zbombardowano i w większej części zniszczono miasto Durango, zamieniając w gruzy starożytny kościół Santa Maria, oraz nowożytny kościół Ojców Jezuitów. Zginęło wówczas przy ołtarzu dwóch księży, oraz mnóstwo wiernych, słuchających mszy świętej. W gruzach klasztoru Augustynek

znalazło śmierć trzynaście mniszek oraz wiele z nich odniosło rany;

Ze, 26 kwietnia aeroplany rządu generała Franco zbombardowały w okropny sposób święte miasto Guernica, podpalając Kościół świętego Jana, niszcząc całkowicie kościół Najświętszej Marii Panny i prawie wszystkie gmachy miasta i ostrzelując bezlitośnie z karabinów maszynowych ludność cywilną, która w grozie i przerażeniu chciała się ratować uciekając z płonących domów. Lotnicy aeroplanów, lecących tuż nad ziemią, widzieli doskonale rozmiar rzezi, przez siebie spowodowanej; z tym samym skutkiem wskutek podobnej akcji zamieniono w gruz i popiół miasta Arbecaqui i Guericair.

Fakty, o których donosimy i których jesteśmy świadkami, w obliczu Waszej świętobliwości, są tymi samymi faktami, które w oficjalnych komunikatach wymienił Rząd baskijski. Starano się im zaprzeczyć, przypisując pożary i ruiny żołnierzom rządowym. Wobec tego oszczerstwa, rzuconego na naród baskijski, sądziśmy, że jest naszym obowiązkiem powiadomić Was, Ojcze święty o rzeczywistości i prawdzie, którą stwierdzamy uroczysto przed Wami, wspólny nam wszystkim Ojcze, głosem bólu i rozpacz w tych dniach okrutnej wojny.

W imieniu całego Duchowieństwa Baskijskiego i narodu, wiernego swej historii religijnej w najcięższych dniach tej straszliwej wojny, niżej podpisani księża, czyniąc zadość szlachetnej woli prezydenta kraju, który pragnie, aby prawda stała się Wam, Ojcze święty, wiadoma, podpisujemy z własnej i nieprzymuszonej woli tę bezpośrednią deklarację, będącą wyrazem sprawiedliwości, aby złożyć ją Waszej świętobliwości z wyrazami najgłębszej czci, na kłękach przed Wami, Ojcze święty.

C. G. T.

Zawiedzione nadzieje i udaremnione intrygi

Przed kilku dniami obradowała w Paryżu Rada Naczelna (narodowa) C. G. T., Generalnej Konfederacji Pracy, czyli związków zawodowych, liczących już dziś przeszło 5 milionów członków.

Na obrady te była zwrócona uwaga całej Francji i nie tylko Francji, związki zawodowe bowiem są potęgą, z którą wszyscy liczyć się muszą i do złamania, a przynajmniej osłabienia tej potęgi, dążą przemysłowcy przede wszystkim.

Wiadomo, że robotnicy i pracownicy zdobyli za rządu Bluma sze reg doniosłych reform, jak 40-togodzinny tydzień pracy, umowy zbiorowe, płatne urlopy, wyższe pla-

ce. W wielu gałęziach produkcji przedsiębiorcy sabotują nowe ustawy i na tym tle powstają liczne zatargi, wybuchają strajki. Rzecz jasna, że w walkach tych świat pracy wówczas tylko obronił swe zdobycze, gdy będzie miał dostateczną siłę, zdolną przeciwstawić się sile zrogatowanego kapitału. Taką siłą, rosnącą niby lawina, są związki zawodowe. Premysłowcy wszelkimi środkami masy na tory akcji odruchowej i nielegalnej, oskarżają robotników o lenistwo, o nieprzestrzeganie umów, stosują represje do delegatów robotniczych, a głównie — jak rzekliśmy — sabotują ustawy, licząc na to, że taka „próba siły” wyczerpie masę, zniechęci do związków i w końcu zmusi je do kapitulacji.

Oczywiście akcja przemysłowców przeciw C. G. T. odbywa się równoległe z akcją przeciw rządowi Frontu Ludowego. Kryzys, powstały w związku z masową ucieczką kapitałów i opozycją senatu przeciw pełnomocnictwom dla rządu Bluma; dymisja tego rządu, na którego miejsce przyszedł gabinet Chautemps'a, bardziej „strawny” dla klas posiadających, — oto etapy walki politycznej, godzącej również w C. G. T.

W ostatnich czasach, oprócz akcji przemysłowców, dążącej do rozsadzenia C. G. T. od zewnątrz, ujawniły się i wewnątrz organizacji pewne niesnaski. Wiadomo, że obecna C. G. T. jest zjednoczeniem związków, które przed laty zostały rozbite przez komunistów. W łonie zjednoczonej C. G. T. komunistki tu i owdzie zaczęły odsuwać od wpływów i kierownictwa elementy nie-komunistyczne, zaczęły uprawiać politykę „jacek-jek”, zaczęły opanowywać poszczególne organizacje swoimi ludźmi.

Starzy kierownicy C. G. T. sprzeciwili się porę i zamiast bawić się w dyplomację, wynieśli sprawę na światło dzienne, wystąpili w prasie przeciw machinacjom komunistycznym. To była najlepsza taktyka. Robotnicy francuscy nie po to doprowadzili do zjednoczenia zawodowego, by po

Spekulacje przemysłowców i prawicy na rozłam, czy choćby na targ wewnętrzny, speliły na niczym. Intrygi komunistyczne spaliły na panewce; utracono je, zanim „dojrzały”. C. G. T. jest silna i jednym owiana duchem. Czujność starych kierowników tej wielkiej organizacji i rozumienie powagi chwili, dają rękojmię dalszego rozwoju C. G. T. i dalszych jej zwycięstw.

(Jmb.)

Koniec de la Rocque'a

Głośny do niedawna przewodca „Żelaznego Krzyża” we Francji, pułk. de la Rocque, skończył swą karierę polityczną. Takie świadectwo zgromadzonego wystawia mu jego własna prasa faszystowska, jak np. dziennik „Le Journal”.

Cios śmiertelny zadali mu także „przyjaciele”. Pisaliśmy już o tym, że Tardieu i Laval dawali pułk. de la Rocque grube subwencje, za co ten urządził demonstrację przy ważnej dla swych chleboborców, a wróg dla przeciwników.

Skandal ten ujawnili byli współpracownicy de la Rocque'a. Redaktora jednego z pism, który ogłosił te fakty, plk. Guillaume'a, poścignęli de la Rocque'a obili. Ale to nic nie pomogło. Przeciwnie,

opinia zwróciła się przeciw niefortunnemu „führerowi”, któremu nie pomogło nawet własne pismo, świeżo przezeń zakupione.

Ponieważ na wszystkie zarzuty co do subsydiów rządowych de la Rocque żadnego nie dał zaprzeczenia, ponieważ ani Tardieu, który zresztą sam inspirował te wiary domości, ani Laval również nie zaprzeczyli, przeto i najbliżsi de la Rocque'a odsunęli się od niego, a redaktor „Journal'a” stwierdził publicznie, że ruch faszystowski będzie musiał szukać innego „wodza”.

Tak oto skończyła się niechlubna kariera niedoszłego dyktatora.

Również załóżnie dobiega końca kariera belgijskiego kandydata na Hitlera, awanturnika Degrella.

Kremy, mlecza, płyny kosmetyczne, doskonale różne, szminki, pomadki do warg, najlepsze pudry, radykalne środki do pielęgnacji włosów wyrobu Laboratorium Artyminiński i Kepski, Królewska 35 Przy Laboratorium bezpłatna Poradnia Kosmetyczne, otwarta od 10 rano do 7 wieczór.

Listy z Palestyny

Na ziemi, która tyle już przeszła tragedij

Zamieszczamy drugą część wrażeń tow. J. Krzesławskiego z jego pobytu w Palestynie. Część pierwsza, drukowana w poniedziałek, wzbudziła duże zainteresowanie wśród naszych czytelników.

Red.

W jednej ze znanych powieści rosyjskich „Wolga wpada do Morza Kaspijskiego”, rozgrywającej się na tle walki z przyrodą, jest mowa o piaskach, które uczyniły pustynią z Syrii i Palestyny i posuwają się na Europę, gotowe zasypać ją z całą jej kulturą. Tylko świadoma zbiorowa działalność ludzka może położyć tamę temu niszczącemu pochodowi.

Jest w tym dużo prawdy. Byłoby błądem przypisywać okropny stan, w jakim się na początku bieżącego stulecia znalazła Palestyna, wyłącznie pogromowi, dokonанemu przez Rzymian, najazdowi Persów pod wodzą Choroesa i wieloletniemu panowaniu tureckiemu. Okropne warunki gleby i klimatu, brak wody — wszystko to uczyniło z Palestyny pustynię.

Trudno uwierzyć, gdy się objeżdża ten smutny i pusty kraj, że można było go nazwać ziemią obiecana. „Kibuce” żydowskie, kamienne osiedla arabskie, które zresztą tak wyglądają, że nie podobna rozpoznać czy to są starożytne ruiny, czy miejsca zamieszkałe — sprawiają wrażenie oaz w bezkresnych przestworzach pustyni.

Im bliżej Haify, Jerozolimy i innych większych kulturalnych ośrodków, tym więcej spotyka się żydowskich „kibuców”. Dużo czasu nieraz trzeba, aby kopiąc studnię, dobrać się do życiodajnej wody. Pracuje się tam w ciężkich warunkach. „Kibuc” sprawia nieraz wrażenie twierdzy, narażonej w każdej chwili na atak nieprzyjaciela. Przy zaognieniu wojny domowej niszczone są i palone gaje pomarańczowe oraz winnice. W pewnym miejscu dookoła żydowskiego „kibucu” widzimy około stu namiotów Beduinów, wiecznych koczowniców. Namioty prymitywne, jeszcze uboższe od cygańskich. A i twarze bardzo prymitywne. Widok nie tylko Beduinów, lecz i

miejsowych Arabów uświadamia nas odrazu, że znajdujemy się w głębi Azji, zdala od warunków cywilizacji, do których przywykliśmy. Brud niesłychany. „Wzrok dziki — suknia plugawa”. Stroje tak dziwaczne, że z trudem odróżnia się mężczyznę od kobiety.

Po drodze mijamy wciąż karawany wielbłądów. Na przodzie karawany kroczy objuczony osioł, zwieryz który u nas niesłusznie pozyskało sobie złą opinię, jako głupie i leniwe stworzenie. U nas utarło się obojętne wyrażenie: „osioł dardaneński”. Nie wiem, jak jest koło Dardaneli, ale osły palestyńskie uchodzą za stworzenia mądre, orientujące się w drodze i bardzo wytrzymałe.

Osły i muły objuczone są ponad wszelkie prawdopodobieństwo. Ale jest inne jeszcze stworzenie, które można dowolnie objuczać — to kobieta arabska. Oto idzie objuczona i nosząca na głowie całą piramidę koszyków, a obok niej kroczy pracowity osioł. Za nimi idzie spokojny mąż — pan stworzenia, zadowolony, że ciężką pracę zdał na barki dwóch „bydła” pociągających: kobiety i osła.

Mówiono mi w Jerozolimie, że kobieta cieszy się w Palestynie, gdzie mają znaczenie, obok praw brytyjskich i tureckich, również ko deksty miejscowe, opieką prowadzi, który wytacza proces o znie-

wagę żony, np. o posadzenie jej o wiarołomstwo uzyskuje satysfakcję. Potwarca otrzymuje wyrok na wieloletnie więzienie. Gdy mi to opowiadano, nie mogłem jednak oprzeć się wrazeniu, że wchodzi tu w grę nie tyle szacunek dla kobiety, ile prawo własności męża i tak zwany honor mężowski.

Oko zmęczone widokiem skalistej pustyni, chętnie odpoczywa nad pięknymi brzegami Jordanu, rzeki nie szerszej od naszego Świdra, ale głębokiej. Tu widzimy dużo roślinności. Jordan jest graniczną rzeką. Po drugiej stronie mamy już inne państwo — Transjordanię, rządzoną przez króla Abdullaha. Wkrótce Jordan utraci cechy granicznej rzeki, gdyż po wejściu w życie projektu brytyjskiego cała część Palestyny, przynależna Arabii, ma się połączyć w jedno państwo z Transjordanią.

W małym budynku granicznym za Jordanem koło mostu Allenby powiewają trójkolorowe barwy Transjordanii. Ruch graniczny jest dosyć ożywiony. Transjordania jest krajem, jeszcze bardziej biednym i nędznym od Palestyny. Po obydwóch brzegach Jordanu mocną przewagę ilościową mają Arabi. Wysiunięte naprzód w tym terenie placówki żydowskie zapewne nie będą mogły się utrzymać. Jest tam wciąż bardzo niespokojnie, w okolicy Jerycha, może jeszcze bardziej

niespokojnie, niż w podminowanej i grożącej budzącej Jerozolimie. W położonej nieco na północ osadzie Nablus, zbudowanej obok gruzów dawnej stolicy Samarytan, Sietem, i ich świętej góry Gerizim, o której mowa w Ewangellii, nie ma już wcale Żydów. Ostatnich jej mieszkańców, wywodzących się od Samarytan, Arabi wymordowali lub przepędzili.

Gdy zbliżamy się do Morza Martwego, jadąc od strony Jerycha owiewa nas wiatr tak gorący, że tchu zapać nie podobna. Jest 50 stopni w słońcu, a może więcej. Wiatr aż parzy. Jesteśmy wszak już w sąsiedztwie wielkiej arabskiej pustyni. Pędząc w zawrotnym tempie mijamy na szosie duży stęp z angielskim napisem. Napis oznacza, że znajdujemy się w tej chwili na poziomie morza. Z tego miejsca szosa serpentyną idzie w dół ku Martwemu Morzu. Po raz pierwszy, a może ostatni, w życiu znajdujemy się poniżej poziomu morza. Doznajemy jakichś nieokreślonych uczuć i czujemy się dziwnie. Niektórzy twierdzą, że bardzo źle słyszą.

Lecz oto i Morze Martwe. Przypominamy sobie legendę o żonie Lota i o Sodomie i Gomorze, na gruzach których miało powstać to Morze Martwe stanowią również granicę obydwóch państw. Po dru-

giej stronie wznoszą się, opromienione fioletowym światłem wczesnie tu i odrazu wschodzącego słońca (jesteśmy na 31° szerokości geograficznej) góry Moab, należące już do Transjordanii. Siedzimy na tarasie kawiarni miejsca kąpielowego Kalliah, samotnie sterzącego wśród pustyni. Kąpielowi (Żydzi, mówiący po rosyjsku lub po polsku) przestrzegają, że kąpiąc się, nie wolno ani na chwilę zanurzać głowy, gdyż wpuszczenie wody, przesyconej solą do oczu, grozi zapaleniem oczu, a do ust — nawet otruciem. Jest w tych przestrochach zapewne trochę przesady, ale woliśmy nie ryzykować. Kąpielowi pocieszają jednak, że w Morzu Martwym niepodobna utonąć, mimo najlepszej chęci, chyba, gdyby się kamień przywiązało do nogi, gdyż woda swym ciężarem unosi ludzi do góry. Najlepiej od razu położyć się i nie wykonywać żadnych ruchów. Probujemy — udaje się doskonale. Ma to jednak złą stronę, iż można tak wędrować leżąc, do sądnego dnia, jeśli kto nie umie pływać. Fal nie ma i woda daleko nie uniesie. Kąpielowi uczą, że należy stanąć w wodzie i wykonywać ruchy, jak przy jeździe na rowerze, a nawet można chodzić po wodzie, jeśli kto się przyzwyczaił.

J. KRZESŁAWSKI

Trzeci tydzień walki robotników budowlanych w Wierzbniku

Jak już pisaliśmy, robotnicy budowlani w Wierzbniku, zmuszeni głodowymi zarobkami, przystąpili do strajku w dn. 20 lipca r. b. Po dwutygodniowej walce, na skutek interwencji sekretariatu okręgowego Zw. Budowlanych z Kielc, Inspektor Pracy 20-go obw. z Radomia zwołał drugą konferencję, na której również nie doszło do porozumienia, gdyż przedsiębiorcy oświadczyli, że nie mogą udzielić podwyżki — pomimo, że płace robotników budowlanych w Wierzbniku są niższe od płac w Radomiu i w Kielcach o 50 proc.

Panowie przedsiębiorcy, tworząc tak zwany „mały kartelik“ za wszelką cenę chcieli głodem złamać solidarność robotników. Świadczą o tym fakty. Pomimo, że robotnikom należały się pieniądze za przepracowane dni przed strajkiem, przedsiębiorcy odmówili wypłacenia ich. Grubo się zawiedli, gdyż po konferencji, kiedy sekretarz okręgowy tow. Chyła złożył sprawozdanie z jej przebiegu, robotnicy postanowili strajkować aż do zwycięstwa.

Tegoż samego dnia, ok. godz. 15-tej, dwóch przedsiębiorców: pp. Chrząszcz i Emeryk podpisali umowę zbiorową i wszystkie wysuńnięte przez robotników warunki. Widocznie na skutek interwencji p. Inspektora Pracy, p. starosta powiatowy wezwał pozostałych przedsiębiorców na konferencję. Nazajutrz pp. przedsiębiorcy ze

starszym cechu na czele zgłosili się do lokalu związkowego i podpisali te same warunki.

Pozostało tylko 9 przedsiębiorców, którzy prowadzą roboty budowlane zakładów Starachowickich. Ci panowie odmówili podpisania zgłoszonych warunków,

motywując, że są zobowiązani kontraktami na wzięcie roboty, a zakłady nie chcą uwzględnić nadwyżki drożyznianej. Czynniki miarodajne winny wejść w tę sprawę.

Robotnicy postanowili walczyć aż do zwycięstwa.

Kronika Zagłębia Dąbrowskiego Podwójna miara

Niedawno pisaliśmy, jak to właściciele cegielni Zagłębia zorganizowali sobie coś w rodzaju „ciełego kartelu“ w celu wzajemnego pomagania sobie w razie strajku robotników przez wypłacanie właścicielom cegielni, objętych strajkiem, zasiłków po kilka tysięcy złotych.

Wskazywaliśmy na to, jako na źródło bardzo częstych ostatnio strajków w cegielniach zagłębiowskich, do których zmuszani byli robotnicy przez prowokacyjne łamanie umowy zbiorowej ze strony właścicieli cegielni.

Sprawa ta odbiła się szerokim echem w prasie zagłębiowskiej. Obecnie mamy do czynienia z nową prowokacją ze strony zachłannych przemysłowców.

Wiedząc, iż robotnicy nie pozwolą sobie wydrzeć skromnych zdobyczy — zagwarantowanych u-

nową zbiorową, w ostatnich dniach wymówili umowę, obowiązującą do 31 grudnia b. r.

A kiedy Inspektor Pracy w Sosnowcu, wymówienia nie przyjął do wiadomości — to zawzięci przemysłowcy, bardzo zwyczajnie, wymówili pracę wszystkim zatrudnionym w zagłębiowskich cegielniach robotnikom.

Władze administracyjne w Zagłębiu, które bardzo ostro i zdecydowanie występują wobec robotników i ich związku, odnoszą się zupełnie inaczej do właścicieli.

O stosowaniu „podwójnej miary“ świadczy choćby ostatnie zajęcie na jednej z cegielni zagłębiowskich.

Właściciel tej cegielni oskarżył fałszywie swych robotników, że na polecenie swego sekretarza okręgowego, tow. Kowalczyka, „uwięzili syna jego podczas strajku i nie pozwalali wywozić z cegielni cegły“.

Wiadomości z całej Polski

WRZUCIŁ PETYCJĘ DO SAMOCHODU MARSZ. RYDZA - ŚMIGLEGO.

W czasie przejazdu marsz. Śmigłego - Rydza z dworca kolejowego w Krakowie, ktoś wrzucił do jego samochodu list. Policja wylegitymowała owego człowieka, nazwiskiem Faber. Wyjaśnił on, że jest od dłuższego czasu bez pra-

cy, a list jego zawiera prośbę o posadę.

SAMOBÓJSTWO OJCA 6 DZIECI.

W Białej w mieszkaniu dr. Wiśniewskiego, kierownika Sądu popelniał samobójstwo woźny sądu, Jakób Fiema, odkręciwszy kurek gazowy. Fiema pilnował mieszkania w czasie nieobecności dr. Wiśniewskiego, który przebywał na urlopie. Denat osierocił żonę i 6 dzieci.

ZAMACH NA LUX-TORPEDE.

W sobotę w godzinach popołudniowych na chwilę przed przejazdem motorówki Lux - Torpeda z Katowic via Kraków do Zakopanego, nieznaną sprawcą podłożony w pobliżu Rudawy kamień na tor kolejowy. Motorowy w ostatniej chwili zauważył przeszkodę i gwałtownie zahamował wóz, dzięki czemu skutki najechania na kamień nie były poważne. Jedynie pewien pasażer doznał lekkiego wstrząsu nerwowego. Władze kolejowe i bezpieczeństwa prowadzą w tej sprawie dochodzenia.

ZAKAZ WYCIECZEK NA LOMNICĘ.

Ze względu na roboty, związane z wykonaniem kolei linowej na Lomnicy, w czasie których wysadzane są dynamitem skały, co powoduje niebezpieczeństwo dla przechodzących turystów, władze czasie wydały w ostatnich dniach zakaz wycieczek na Lomnicę normalną drogą od strony wschodniej, od „Źródła Mojżesza“. Natomiast możliwe jest przejście wypo- przez Lomnicę t. z. magistralską, która z zobocami Lomnicy i Keżmarskiego Szczytu prowadzi z Kolbachu do Zielonego Stawu.

Możliwe są też, z pewnymi ograniczeniami, ale ze względu na du- że trudności nie dla wszystkich do- słępnie, wyjścia na Lomnicę z Pięciu Stawów Spiskich drogą Jordana i z Zielonego Stawu przez Mie- dzianą Ławkę.

STRASZNY WYPADEK.

W czasie obsługiwanym sieczkar- ni u Józefa Błaszczyka w Wielkiej Dąbrowce uległ straszemu wy- padkowi 14-letni Wincenty Boro- wy z Wielkiej Dąbrowki. W pewnej chwili został on por- wany przez tryby i wciągnięty do sieczkarni, której noże pocięły mu brzuch. W stanie bardzo gro- znym przewieziono go do szpitala powiatowego w Piekarach Ślą- skich.

PIELGRZYM POD POCIĄGIEM.

Na dworcu głównym we Lwo- wie uczestnik pielgrzymki grecko- katolickiej na odpust do Doliny, krawiec z Bojaniec, Piotr Kozar, przebiegając przez tor, wpadł pod koła lokomotywy pociągu osobowo- go i poniósł śmierć na miejscu.

DRZEWA KWITNĄ PONOWNIE.

We Lwowie w jednym z ogro- dów owocowych na Pohulance,

na jabłoni obok dojrzewających już owoców pojawiły się kwiaty. O drugim niezwykłym fenome- nie przyrody donoszą z Pomorza. W parku hr. Potockiego zakwitła obecnie po raz drugi akacja.

ZUCHWALI HITLEROWCY NA POMORZU.

Za łżenie narodu polskiego a- resztowany został w Kartuzach Niemiec Reinhard Sakolowski. A- resztowany został osadzony w wię- zieniu grodzkim.

DZIECKO SPADŁO Z PROMU DO WILJI.

Koło wsi Buchta w czasie prze- jazdu przez Wilję spadł z promu i utonął 6-letni Benjamin Izrael — syn palacza cegielni Buchta.

Chłopca nie udało się uratować tak że wydobyto już tylko zwłoki.

Wypadek zdarzył się w obecno- ści ojca, który wracał z synem z miasta i nie zauważył jak dziecko zbliżyło się do bariery chcąc przy- rzec się wodzie.

Kącik radiowy PRZEZ ŁADY I MORZA.

Czy wiecie, że 500 cennych nagród przeznaczono dla uczestników konkursu letniego? Można zdobyć piękny samochód, odbyć podróż statkami Linii Gdynia — Ameryka, pojechać do Paryża z wycieczką „Francopolu“, lub poznać emocje podróży powietrznej na pokładzie samolotów P. L. „Lot“. Ponadto uczestników konkursu oczekuje wiele innych nagród.

Kto dotychczas nie nadesłał jesz- cze odpowiedzi na konkurs, powinien wysłuchać najbliższej audycji — przed ostatnią, która odbędzie się w so- botę dn. 14 sierpnia o godz. 17.30.

KONCERT CHOPINOWSKI.

Koncert chopinowski dn. 11 sierp- nia t. j. w środę o godz. 21.00 nade- je Rozgłośnia Krakowska w wyko- naniu Heleny Landauówny, utalen- towanej odtwórczyni utworów Chop- ina. Artystka wykona Balladę f-moll, Nokturn b-moll, Walse bril- lante As-Dur, Fantazję Impromptu, Etiudę F-Dur, Etiudę c-moll op. 25 i Poloneza fis-moll.

Radio warszawskie

ŚRODA, dn. 11 sierpnia.

6.15 Pieśń. 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muz. z płyt. 7.00 Dzień. por. 7.10 Muz. z płyt. 12.00 Hejnał. 12.03 Dzień. połud. 12.15 Akt. pog. roln. 12.25 Konc. ork. wojsk. 15.45 Wiad. gosp. 16.00 „Z mojego warsztatu“ — szkic literacki T. Lo- palewskiego. 16.15 Trio P. R.: T. Zy- gaddo — skrzypce, M. Hoherman — wjolonczela, Wł. Szpilman — fortepian. 16.45 Bitwa warszawska w 1920 roku — odczyt. 17.00 Soliści: Wł. Goebel-Tarna- nowa — śpiew, T. Jaworski — skrzyp- ce, 17.50 Rower i motocykl — prog. 18.00 Chwała Bura Studiów. 18.10 Pog. roln. 18.15 Ork. P. Godwina i Gitta Alpar (płyty). 18.50 Pog. akt. 19.00 Słyn ni dyrygent — Erik Kleiber (płyty). 19.50 Wiad. sportowe. 20.00 Muz. tan. W przerwie ok. godz. 20.20 „Pan Achille Bożydar i jego dzieło“ — skecz Tommego. 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Pog. akt. 21.00 Koncert chopinowski w wyk. H. Landauówny. 21.45 Dialog o niebie gwiazdzistym. 22.00 Konc. rozry- kowy (ze Lwowa). 22.50 Ost. dzień. wiecz.

WARSZAWA II

13.00 Arie popularnych oper (płyty). 14.00 Pare informacji i program. 14.06 Konc. rozrykowy (płyty). 15.00 Pog. aktual. 15.10 Życie kulturalne stolicy. 15.15 Soliści: L. Kmitowa — skrzypce, C. Kowalski — śpiew. 22.00 Wiad. sportowe. 22.05 Bitwa warszawska 1920 rok — kwadrans poetycki. 22.20 Muz. lekka i tan. (płyty).

CZWARTEK, 12 sierpnia 1937.

6.15 Pieśń. 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muz. z płyt. 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Muz. z płyt. 11.57 Hejnał. — 12.03 Dziennik południowy. 12.15 — Pog. dla młod. wiejskiej. 12.25 Kon- cert Łódzkiej Ork. T. Rydera. 15.45 Wiad. gospod. 16.00 Aud. dla dzieci. 16.15 Symfonia Beethovena. (płyty) 16.50 Jak gospodarują Angieldi. — 17.05 Koncert z Ciecchojinka. 17.50 Poradnik sportowy. 18.05 Pog. spo- łeczne. 18.10 Program na jutro. — 18.15 G. Boulanger (płyty). 18.50 Pog. akt. 19.00 „Dramat w natu- rze“ D. Magnuszewskiego — słuch- wisko w opr. St. Wasylewskiego. — 19.40 Pog. akt. 19.50 Wiad. sporto- we. 20.00 Koncert. Wyk. Ork. Wileń- skiej: St. Orkan — baryton, Jani- na Pławska — sopran. W przerwie ok. godz. 20.45 Dzień. wiecz. 21.45 Dialog o niebie gwiazdzistym. 22.00 Soliści. Wyk.: J. Czapliski — śpiew St. Jarzebski — skrzypce. 22.50 — Ostatnie wiad. dzien. wieczernego.

WARSZAWA II (Mokotów)

13.00 Koncert rozrykowy (pły- ty). 14.00 Pare informacji i program na jutro. 14.06 Gra Backhaus (pły- ty). 115.00 Jak spędzić święto? — 15.10 Muz. tan. 22.00 Wiad. sporto- we. 22.05 Reportaż z życia 22.20 — Muzyka rozrykowa i tan. (płyty).

List Lotem zastępuje telegram

Z Górnego Śląska

Jak p. radca urzędował?

Sędzia śledczy Sądu Okręgo- wego w Katowicach prowadzi śledztwo przeciwko b. radcy wo- jewódzkiemu, Leopoldowi Zarem- bskiemu, zwolnionemu ze służby i obecnie przebywającemu w Kra- kowie. Szczegóły tej afery przed- stawiają się niezwykle ciekawie.

Inż. Zaremski był kierowni- kiem referatu mierniczego w Wy- dziale Robót Publicznych w Wo- jewództwie Śląskim, a do jego czynności służbowych należało m. in. rozpisywanie konkursów na wykonywanie prac pomiarowych. Na tym stanowisku Zaremski dopuścił się nadużyć, uwzględnia- jąc oferty jedynie uprzywilejo- wanych inżynierów mierniczych.

Nie roof tego bezinteresownie, gdyż każdy, kto otrzymał w dro- dzę uprzywilejowania roboty mu- siał płacić p. Zaremskiemu ha- racz w wysokości 1—15% od ofe- rowanej sumy. Między uprzywile- jowanymi znajdował się inż. W. Bittner, który był współwłaścicie- lem jednej z firm i zarazem urzę- dnikiem Magistratu miasta Chorz- owa. Ciesząc się specjalnymi wzglę- dami Zaremskiego, inż. Bittner

wykonywał dla Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego większą część prac pomiarowych, dając Zarem- bskiemu za przydzielenie mu tych prac łapówki.

Zostało stwierdzone m. in., że za przydzielenie prac pomiaro- wych rzeki Brynicy Bittner dał Zaremskiemu 17.000 zł., za wyko- nanie pomiarów gminy Wisły około 1000 zł., oraz za pomiary kolonii robotniczej w Michałkow- icach 700 zł. Zarówno Zaremski jak i Bittner uważali płacenie haraczu w postaci prowizji od oferowanej sumy za rzecz zupeł- nie normalną, a Bittner wcale się z tym nie krył, gdyż wypłacane p. Zaremskiemu pieniądze zanota- wał w księgach handlowych firmy jako rozchód z tytułu kosztów reprezentacyjnych.

Bittner był również dobrze po- informowany o innych interesach Zaremskiego, m. in. o tym, że Urząd Wojewódzki zakupił od jednej z firm kamienie graniczne, przy czym pozostałe kamienie Za- rembski sprzedał za 800 zł., które zużył na własne cele.

Sprawy spółdzielcze

PAWILON SPÓŁDZIELCZOŚCI NA WYSTAWIE PARYSKIEJ.

Na Wystawie Paryskiej otwarty został Pawilon Spółdzielczości.

Na honorowym miejscu pawilonu znajdu- je się stoisko Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, oznaczające się wielkim malowidłem symbolizującym kooperację, do której garną się narody świata.

Napis umieszczony nad malowidłem głosi: „Spółdzielczość tworzy nowe ży- cie gospodarcze“.

Warto nadmienić, że budowa pawilo- nu wykonana została przez spółdziel- nię pracy robotników budowlanych. Z map i wykresów — pod względem ilości członków spółdzielni rżca się od- razu w oczy bezkonkurencyjność Anglii, potem trzeba już przyrzec się nieco u- ważniej, aby stwierdzić, że drugie miej- sce i prym na kontynencie dzierży go- spodarstwo wystawy — Francuzi, zarówno dzięki dobrze rozwiniętej w miastach spółdzielczości spożywców, jak i sieci spółdzielni rolniczych.

NALEPSZA KRÓTKOMETRAŻOWKA POLSKA.

Komisja kwalifikacyjna Związku Pro- ducentów Filmów Krótkometrażowych w składzie: przewodniczący p. Joni- owicz; członkowie: p. Biske, p. Bred- sneider, p. Marszałk i p. Urbanowicz, wyróżniła film p. t. „Społem“, wykona-

ny na zamówienie Związku „Społem“ i poświęcony propagandzie idei spółdziel- czej. Film ten otrzymał największą od- czasu istnienia Komisji liczbę punktów i zaliczony został do grupy filmów wy- różnionych.

Film wykonany został przez Spółdziel- nię Artystów Filmowych.

NIEZBĘDNE PODRĘCZNIKI.

Dla zaradzenia brakowi podręczników Spółdzielcy Instytut Naukowy przystą- pił do wydania „Podręcznika spółdziel- czości“, pióra inż. Z. Chmielewskiego, jednego z twórców polskiej spółdziel- czości rolniczej; podręcznika ideologii spółdzielczej na wyższym poziomie — St. Thugutta p. t. „Spółdzielczość — za- rys ideologii“ i wreszcie księgi informac- yjnej o spółdzielczości p. t. „Informa- tor spółdzielczy“.

W dniach 8—12 września 1937 roku Spółdzielnia „Gromada“ organizuje wy- cieczkę do Szwajc. Koszt uczestnika wynosi zł. 90.—, obejmujący przejazd okrętem i utrzyma- nie w czasie całej podróży, paszport za- graniczny zbiorowy, wizę oraz 33% zniż- ki kolejowej do Gdyni i z powrotem do do miejsca zamieszkania.

„SPÓŁDZIELCZOŚĆ PRACY“.

Pod takim tytułem ukazał się pierw- szy zeszyt czasopisma Tow. popierania Kooperacji Pracy.

E. C. Bentley i H. W. Alen

ŚMIERĆ FILANTROPA

(przekład z angielskiego B. Kopelówny)

— Wielkie nieba! — jęknęła Eunice. — Otóż ty myślisz... wcale nie przyszła mi do głowy taka mo- żliwość... myślisz, że mogę mnie podejrzewać?

— Nie koniecznie podejrzewać, — ale mogą umie- ścić cię na liście ludzi, co do których istnieje taka możliwość! A raczej przypuszczam, że się już tam znalazłaś. Gdy ostatnim razem widziałem się z u- rzędnikiem, prowadzącym śledztwo — okazywał pe- wnego rodzaju zainteresowanie twoją osobą, które- go nie umiałem sobie wytłumaczyć. Teraz, w zwią- zku z innymi rzeczami, które mi powiedział — rozu- miem, co miał na myśli. Wówczas jeszcze nie wie- działem, że jesteś siostrzenicą Randolpha i że mo- żesz się spodziewać czegoś po jego śmierci... ale on wiedział — i ten stary łajdak nie powiedział mi ani słowa.

— A ty wykryłeś to sam?

— Nie — rzekł Trent cierpko. — Nie miałem naj- mniejszego pojęcia — jak również o tym, że w ogóle jesteś spokrewniona ze starym... Dowiedziałem się tego wczoraj... od Wetherilla, który wiedział o całej sprawie znacznie więcej, aniżeli ja. Naprzykład wie-

dział, gdzie jesteś — i był o tyle uprzejmy, że mi zakomunikował. Bardzo mnie to wszystko zaintere- sowało.

— Diabeł! — mruknęła Eunice, jak gdyby powie- rzając tajemnicę krajobrazowi. — Myślę o tobie — dodała, spojrzawszy na Trenta.

— Wszystko jedno, do jakiej kategorii stworze- niu zaliczasz — rzekł gorąco Trent. — To nie jest żart być zamieszany w tego rodzaju historię — i wcale mi się nie podoba myśl, że przytrafiło się to właśnie tobie, szczególnie, gdy mam już i tak dość kłopotu z Bryanem i... z innymi. Więc, jeżeli nie masz nic przeciwko temu, może wyjaśnisz mi pewną dro- bnośkę?

— Rozumie się, że to zrobię. Powiedziałam, że powiem ci całą prawdę, a jeszcze właściwie nie za- częłam mówić. Teraz, gdy wiem, że ty się tym zaj- mujesz, nie mam już takiej ochoty uciec od tej całej ohydnej historii. Co to jest za drobnostka?

— Możliwe, że nie warto nawet wspominać o tym — rzekł Trent tonem usprawiedliwienia, — Chodzi o to... po tym, gdy skarżyłaś się gorzko, że Randolph cię przesładował, gdy wystawiałaś na szwank reputację biedaka i zachowywałaś się w ogóle, jak Lukrecja w szponach Tarkwiniusza...

— Nie wiem, co to ma znaczyć — rzekła — ale brzmi nieprzyzwoicie.

— No więc... po robieniu tych wszystkich awan- tur... jak to się stało, że miałaś z nim radkę sam na

lunchu tego samego dnia, kiedy został za- mordowany? Widzisz, określam to prostymi słowa- mi; — tak samo mówionoby o tym, gdyby fakty stały się znane publicznie. A więc, Eunice, jak się to stało?

Westchnęła kapryśnie.

— Tak, ta historia rzeczywiście dała ci bodźca do działania. A więc wiesz i o tym, co? Kiedy to było — i gdzie — i jak byłem ubrana — i jak bar- dzo się spóźniłam — i jakie kwiaty stały na stole — i jak miał na imię kelner i co piliśmy...

Trent wymienił, co pili.

Skinęła głową, potem rzekła w zamysleniu:

— Gdy nauczałam się swego zawodu, występując w takich dziurach, jakich napewno nie widziałas nig- dy w życiu — publiczność przyjmowała z zachwytem sztuki, w których bohaterowie byli po prostu boha- terami, łajdacy — łajdakami, a komici — komikami, w których ludzie mieli nieszczęśliwe wypadki na kolejach, albo wyrzucani byli na śnieg z dziećmi, albo zmiękczała serca dyrektorów więzień słowami: „Jestem nie... winien“... To, coś mi teraz po- wiedział, wymaga, abym chwyciła cię za rękę i szepnęła przez zaciśnięte zęby: „Jak dużo wiesz?“ Nie zrobię tego jednak, ponieważ wszystko mi jedno, ile wiesz. Chciałabym, abys wiedział wszystko, może więc najlepiej zacząć do początku, chociaż widzę, że już i tak jesteś dobrze poinformowany.

ŻYCIE WARSZAWY

16 osób koczuje na podwórzu

Od dnia 7 czerwca b. r., na podwórzu domu przy ul. Miłej 51 w Warszawie koczują w prymitywne skłonej przez siebie budzie, eksmitowana rodzina bezrobotnego Grzegorza Zawadzkiego — ziożona z 16 osób, w tym 10 dzieci w wieku od 6 miesięcy do 13 lat.

dzina eksmitowanego schroniła się przed ulewą do komórki. Powiadomiony o tym administrator domu wezwał policję, która siłą i pałkami usunęła stamtąd nieszczęśliwych ludzi wraz z dziećmi.

O ukrócenie chuligaństwa na Pradze

Na Pradze powtarzały się dość często napady na przechodniów Żydów. Starosta praski wydał polecenie natchmiaszowego doprowadzenia do starostwa złapanych na gorącym uczynku wszczynania bijatyk. Wczoraj został doprowadzony do starostwa niejaki Jakób Turczyn, Jagiellońska 21, który na skwerku przy ul. Szer-

kiej wyrwał z trawnika pałk z napisem „nie deptać” i bił spacerujących. Dostał 2 miesiące bezwzględnego aresztu. Również do prowadzono Ignacego Stankowskiego, Wileńska 15, który na ul. Zygmuntowskiej zaczął bił przechodzących. Wymierzono mu 1 miesiąc bezwzględnego aresztu.

Kronika wypadków

WSZYSTKIEMU WINNA WÓDKA!

Z restauracji „Bar pod Tunielem” (Poznańska 37), wyszło towarzyszstwo, złożone z 3 mężczyzn i kobiety — wszyscy dobrze podchmieleni. Na ul. Nowogrodzkiej mężczyźni zajęli dorozkę, zapraszając również towarzyszkę libabicy, ta jednak odmówiła. Decyzją ta wywołała niezadowolenie jednego z mężczyzn, który usiłował gwałtem wciągnąć kobietę do dorozki. Wynikła kłótnia, która zamieniła się w bijatykę, z czego skorzystała kobieta, opuszczając awanturników. Poranieni zostali: Wł. Borzymowski (Czeriakowska 157), magazynier St. Borzymowski (Wojnicka 2) ekspedytor i Antoni Łuczyński (Sielecka 3), murarz.

KRWAWY PORACHUNKI O WÓDKĘ.

Na rogu ul. Wroniej i Próżnej 54-letnia Maria Królikowska (Wronia 21), handlarzka, została napadnięta przez sąsiada, Franciszka Słowackiego. Pobił on Królikowską butelką tak dotkliwie, że szkło pękło, raniąc handlarzkę w głowę.

HARCE ROWERZYSTÓW.

Na rogu ul. Wiewskiej i Górnośląskiej, jakiś rowerzysta przejechał 9-letniego Piotra Tomaszewskiego, (Wiewska 2), ucznia, który odcznał potłuczenia twarzy i rąk.

PRZEJECHANA NA... CHODNIKU.

Na rogu ul. Pańskiej i Wroniej, samochód wjechał na chodnik i

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM: Codziennie „Zazdrość i Medycyna” Choromańskiego. Sztuka schodzi wkrótce z afisza z powodu wyjazdów artystów na urlopy.

uroczą komedię Nicodemiego „Świt, dzień i noc” z Malicką i Wojteckim. TEATR KAMERLNY: Gra krótko, chwilę H. Adlera p. t. „Skandal w rodzinie Kinga”.

Razem grali w bilard i razem siedzą za kratką

Trzech podchmielonych gości grało w bilard w kawiarni Stanisławy Kwaśniewskiej, w Warszawie, ulica Sosnowa 13. Po skończonej grze wyłkła między grającymi sprzeczka, a następnie bójka. Poszły w ruch kije bilardowe. Właścicielka lokalu, wraz z synem wyprosiła gości z sali bilardowej. W drodze, w pokoju sklepowym, jeden z awanturnych gości porwał syfon i zamierzył się na Kwaśniewską. W obronie matki stanął syn, który w porę cios udarował. Syfon upadł na podłogę i roztrzaskał się. Po usunięciu z lokalu, jeden z awanturników kopnął nogą, rozbijając szybę wystawową w drzwiach. Odamki szkła zasypały ustawione na wystawie wyroby gastronomiczne. Posterunkowy 8-go komisariatu, Ignacjak zatrzymał awanturników, przeprowadzając ich do komis. — Sa to: Jan Maciejak (Łucka 26), Andrzej Szarko (Mieożiana 18) i Jan Honik (Wołomińska 22). Po sporządzeniu protokołu za opilstwo i zakłócenie spokoju publicznego, wszyscy wspomniani odbyli 24-godzinny areszt w komisariacie.

Kronika organizacyjna

W czwartek 12 b. m. o godz. 7 wiecz. na ul. Wareckiej 7, II piętro, odbędzie się

poświęcona rocznicy wybuchu wojny europejskiej i hiszpańskiej wojny domowej. Świećlice organizuje Koło Młodzieży PPS Śródmieście wspólnie z Komitetem Dzielnicy PPS. Śródmieście. Przemawiać będą tow. tow. St. Dubois i L. Cohn. W programie występy sekcji dramatycznej Koła Młodzieży P. P. S. dzielnicy „Śródmieście”. Wstęp dla członków i sympatyków.

Młodzież P.P.S.

W środę, dnia 11 b. m. o godz. 7 m. 30 wiecz. odbędzie się zebranie organizacyjne dla Kół:

- CZERNIAKÓW — ul. Nowosielecka 1, ref. tow. Jan Mulak. PRAGA — ul. Brukowa 35, ref. tow. Zygmunt Ładkowski. ŻOLIBÓRZ — ul. Krasieńskiego 10, ref. tow. Jerzy Cesarski. JERUZOLIMA — ul. Chłodna 30, ref. St. Gajewski. W czwartek, dnia 12 b. m. o g. 7.30 wiecz. odbędzie się zebranie organizacyjne dla Kół: MOKOTÓW — ul. Raclawicka 4, ref. tow. B. Dratwa. RAKOWIEC — ul. Pruszkowska 6, ref. tow. Z. Ładkowski. OCHOTA — ul. Grójecka 94 — ref. tow. Dębnicki.

Advertisement for 'OLLAGUM' featuring a cartoon character and text: 'Również i w Paryżu NIE POZOSTANIECIE BEZ OCHRONY! W każdej aptece otrzymacie + OLLAGUM + Waszą wypróbowaną markę zaufania! OLLA STOJSKO WYSTAWOWE PAVILON DE LA SANTE 24 B'

Za mało zapatek w pudełkach

W czterogroszowym pudełku zapatek musi być przeciętnie 24 zapalki. Tymczasem wiele osób skarży się na to, iż w każdym pudełku brak kilku sztuk. Zachodzi podejrzenie nadużyć. Skargami zainteresowały się władze, zwalczające nadużycia skarbowe.

Nasza Rubryka

CERAMIK - CHEMIK, glazury, glin ogniotrwałych, budowa pieców, fabrykacji, wypalanie szamotu, kafli, klinkru, wapna, dachówek, cegieł, szkła pracy. P-ta Tarnowskie Góry, gm. Lasowice, Powstańców 4. „Ceramik”. MŁODY, SILNY ROBOTNIK — przyjmie każdą pracę. Znajduje się od kilku miesięcy w nędzy wskutek utraty pracy. Ma czteroosobową rodzinę, w tym chorą żonę. Prosi o pracę lub jakąkolwiek pomoc. Wiadomość dla Władysława z Rembertowa.

OGŁOSZENIA DROBNE

potrzebna panią z dobrymi poręczkami do pralni. Brzeska 4.

„Nie podawać rąk”!

We wszelkich urzędach państwowych zostały rozmieszczone plakaty z napisem „nie podawać rąk”. Chodzi o poprostu o względy higieniczne. Trzeba by jeszcze dodać

Zagrożone mieszkania na Wielkiej 17

Przy ul. Wielkiej 17, w domu należącym do Szymona Orzecha, zawaliła się podłoga w pracowni szewskiej Arona Butermana, mieszczącej się w sklepie frontowym. Katastrofa, szczęśliwym zbiegiem okoliczności, nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach. Na miejsce przybyła komisja Wydziału Nadzoru Budowlanego, która ustaliła przyczynę katastrofy i po zbadaniu całej posesji stwierdziła, że jeszcze 3 lokale w tym domu są zagrożone, a mianowicie: Piotra

Nagroda za przytrzymanie bandyty

Dnia 1 b. m. na Pradze przy ul. Wołomińskiej 30, bandyta Franciszek Polakowski napadł na kolektorkę i zagrożony jej rewolwerem zażądał pieniędzy. Dozorca wspomnianego domu, były legionista, nagrodzony Krzyżem Walecznych, Jan Matysiak, pomimo, iż był bez broni, rzucił się na bandytę, chcąc go zatrzymać. Bandyta strzelił, raniąc dozorcę w brzuch i nogę. Pomimo bólu Matysiak bandytę nie puścił aż nadeszła policja. Na wniosek starosty Iszory p. wojewoda Jarosze-

Zjazd Stowarzyszenia b. więźniów politycznych

Dnia 11-go września w Katowicach w sali Sejmu Śląskiego o godz. 10-ej nastąpi otwarcie VIII Zjazdu Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych z porządkiem dziennym:

- 1. Zagajenie VIII Zjazdu. 2. Powitanie. 3. Wybory prezydium, komisji mandatowej, wnioskowej i matki. 4. Złożenie przez delegację wieńca na grobie Powstańców Śląskich. 5. Odczytanie protokołu VII Zjazdu. 6. Sprawozdanie Zarządu Głównego — prezesa, sekretarza, skarbnika, komisji rewizyjnej i sądu honorowego. 7. Sprawozdania delegatów z Kół. 8. Ogólna dyskusja nad sprawozdaniami. 9. Uchwalenie budżetu na 1937-8 rok. 10. Wybory władz Stowarzyszenia. 11. Sprawy organizacyjne: a) akcja oświatowo-propagandowa w dziedzinie szerzenia wiedzy historycznej ruchów wolnościowych i rewolucyjnych na ziemiach polskich, b) sprawy archiwalno-wydawnicze. 12. Wolne wnioski i zamknięcie VIII Zjazdu.

3 dni w Zakopanem

Delegatura Ligi Popierania Turystyki w Warszawie organizuje w dn. 19 sierpnia r. b. pociąg popularny do Zakopanego na trzydniową wycieczkę pod hasłem „W lesie na Kasprowym”. Odejście pociągu w dn. 19 sierpnia o godz. 19 min. 05. Powrót w dniu 22 sierpnia r. b. o godz. 21 m. 35. Opłata za przejazd w obie strony łącznie z przejazdem koleją linową z Kuźnie na Kasprowy Wierch i z powrotem wynosi: z Warszawy zł. 23.20, z Łodzi zł. 21.40.

Dni Polesia

Podczas trwania „Dni Polesia” od 22 b. m. do 5.IX b. r. odbywać się będą codziennie wycieczki wodne po Pinie do „dżungli poleskiej”, do Horodyszczka, do Dawidgródka i do Dubois.

Kino FILHARMONIA

FILM CUD Droga do Rio Ceny 75 gr i 1 zł

Czytajcie prasę socjalistyczną

„PO BURZY” Na scenie rewia

Zagrożone mieszkania na Wielkiej 17

Przy ul. Wielkiej 17, w domu należącym do Szymona Orzecha, zawaliła się podłoga w pracowni szewskiej Arona Butermana, mieszczącej się w sklepie frontowym. Katastrofa, szczęśliwym zbiegiem okoliczności, nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach. Na miejsce przybyła komisja Wydziału Nadzoru Budowlanego, która ustaliła przyczynę katastrofy i po zbadaniu całej posesji stwierdziła, że jeszcze 3 lokale w tym domu są zagrożone, a mianowicie: Piotra

Nagroda za przytrzymanie bandyty

Dnia 1 b. m. na Pradze przy ul. Wołomińskiej 30, bandyta Franciszek Polakowski napadł na kolektorkę i zagrożony jej rewolwerem zażądał pieniędzy. Dozorca wspomnianego domu, były legionista, nagrodzony Krzyżem Walecznych, Jan Matysiak, pomimo, iż był bez broni, rzucił się na bandytę, chcąc go zatrzymać. Bandyta strzelił, raniąc dozorcę w brzuch i nogę. Pomimo bólu Matysiak bandytę nie puścił aż nadeszła policja. Na wniosek starosty Iszory p. wojewoda Jarosze-

Zjazd Stowarzyszenia b. więźniów politycznych

Dnia 11-go września w Katowicach w sali Sejmu Śląskiego o godz. 10-ej nastąpi otwarcie VIII Zjazdu Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych z porządkiem dziennym:

- 1. Zagajenie VIII Zjazdu. 2. Powitanie. 3. Wybory prezydium, komisji mandatowej, wnioskowej i matki. 4. Złożenie przez delegację wieńca na grobie Powstańców Śląskich. 5. Odczytanie protokołu VII Zjazdu. 6. Sprawozdanie Zarządu Głównego — prezesa, sekretarza, skarbnika, komisji rewizyjnej i sądu honorowego. 7. Sprawozdania delegatów z Kół. 8. Ogólna dyskusja nad sprawozdaniami. 9. Uchwalenie budżetu na 1937-8 rok. 10. Wybory władz Stowarzyszenia. 11. Sprawy organizacyjne: a) akcja oświatowo-propagandowa w dziedzinie szerzenia wiedzy historycznej ruchów wolnościowych i rewolucyjnych na ziemiach polskich, b) sprawy archiwalno-wydawnicze. 12. Wolne wnioski i zamknięcie VIII Zjazdu.

Dni Polesia

Podczas trwania „Dni Polesia” od 22 b. m. do 5.IX b. r. odbywać się będą codziennie wycieczki wodne po Pinie do „dżungli poleskiej”, do Horodyszczka, do Dawidgródka i do Dubois.

Kino FILHARMONIA

FILM CUD Droga do Rio Ceny 75 gr i 1 zł

Kino KOMETA

„PO BURZY” Na scenie rewia

Zagrożone mieszkania na Wielkiej 17

Przy ul. Wielkiej 17, w domu należącym do Szymona Orzecha, zawaliła się podłoga w pracowni szewskiej Arona Butermana, mieszczącej się w sklepie frontowym. Katastrofa, szczęśliwym zbiegiem okoliczności, nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach. Na miejsce przybyła komisja Wydziału Nadzoru Budowlanego, która ustaliła przyczynę katastrofy i po zbadaniu całej posesji stwierdziła, że jeszcze 3 lokale w tym domu są zagrożone, a mianowicie: Piotra

Nagroda za przytrzymanie bandyty

Dnia 1 b. m. na Pradze przy ul. Wołomińskiej 30, bandyta Franciszek Polakowski napadł na kolektorkę i zagrożony jej rewolwerem zażądał pieniędzy. Dozorca wspomnianego domu, były legionista, nagrodzony Krzyżem Walecznych, Jan Matysiak, pomimo, iż był bez broni, rzucił się na bandytę, chcąc go zatrzymać. Bandyta strzelił, raniąc dozorcę w brzuch i nogę. Pomimo bólu Matysiak bandytę nie puścił aż nadeszła policja. Na wniosek starosty Iszory p. wojewoda Jarosze-

Zjazd Stowarzyszenia b. więźniów politycznych

Dnia 11-go września w Katowicach w sali Sejmu Śląskiego o godz. 10-ej nastąpi otwarcie VIII Zjazdu Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych z porządkiem dziennym:

- 1. Zagajenie VIII Zjazdu. 2. Powitanie. 3. Wybory prezydium, komisji mandatowej, wnioskowej i matki. 4. Złożenie przez delegację wieńca na grobie Powstańców Śląskich. 5. Odczytanie protokołu VII Zjazdu. 6. Sprawozdanie Zarządu Głównego — prezesa, sekretarza, skarbnika, komisji rewizyjnej i sądu honorowego. 7. Sprawozdania delegatów z Kół. 8. Ogólna dyskusja nad sprawozdaniami. 9. Uchwalenie budżetu na 1937-8 rok. 10. Wybory władz Stowarzyszenia. 11. Sprawy organizacyjne: a) akcja oświatowo-propagandowa w dziedzinie szerzenia wiedzy historycznej ruchów wolnościowych i rewolucyjnych na ziemiach polskich, b) sprawy archiwalno-wydawnicze. 12. Wolne wnioski i zamknięcie VIII Zjazdu.

Dni Polesia

Podczas trwania „Dni Polesia” od 22 b. m. do 5.IX b. r. odbywać się będą codziennie wycieczki wodne po Pinie do „dżungli poleskiej”, do Horodyszczka, do Dawidgródka i do Dubois.

Kino FILHARMONIA

FILM CUD Droga do Rio Ceny 75 gr i 1 zł

Kino KOMETA

„PO BURZY” Na scenie rewia